VISU ZEMJU PROLETĀRIEŠI, SAVIENOJIETIES!

LENIŅA KAROGS

OTRDIEN, 1986. GADĀ 6. MAIJĀ Nr. 53 (5437)

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

Iznāk kopš 1950. gada aprīļa. Maksā 3 kap.

Miera, Darba un Maija ierindā

DARBAĻAUŽU PĀRSTĀVJU DEMONSTRĀCIJA RĪGĀ

Šā gada 1. Maija svētkus rīdzinieki, tāpat kā visi padomju cilvēki, sagaidīja jaunrades, iniciatīvas un drosmīgu meklējumu atmosfērā. Būt avangardā cīņā par partijas XXVII kongresa lēmumu īstenošanu, kopš paša piecgades sākuma nodrošināt spriegu ražošanas ritmu un sekmīgi izpildīt 1986. gada plāna uzdevumus un sociālistiskās saistības — šie centieni tagad nosaka visu ražošanas kolektīvu darbu un dzīvi. Jaunām uzvarām tos iedvesmo 1. Maija svētku Aicinājumi:

— Ieturot PSKP XXVII kongresa Ļeņinisko kursu, — uz priekšu pa komunistiskās jauncelsmes un miera ceļu!

Šie vārdi bija rakstīti uz transparentiem, ar kuriem Rīgas darbaļaužu pārstāvju kolonnas izgāja svētku demonstrācijā.

Komjaunatnes krastmala svētku rotā. Centrālajā tribīnē ierodas biedri **B. Pugo, O. Anfimovs, Ē. Auškaņs, A. Betehtins, A. Briļs, V. Dmitrijevs, A. Gorbunovs, A. Klaucēns, K. Nukša, R. Praude, J. Rubenis, J. Vagris, G. Loskutovs, I. Priedītis un S. Zukulis.**

Kopā ar viņiem ir Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidija priekšsēdētāja un republikas Ministru Padomes priekšsēdētāja vietnieki, ministri, valsts komiteju priekšsēdētāji, atbildīgi partijas, arodbiedrību un komjaunatnes darbinieki, izcili republikas ļaudis un militārie vadītāji.

Pulkstenis 10. Sākas svētku demonstrācija. To ievada partijas un darba veterāni un viņu jaunā maiņa — tautas dižo veikumu mantinieki un turpinātāji. Bērnu grupa uzskrien centrālajā tribīnē un pasniedz pavasara ziedus republikas partijas un valdības vadītājiem.

Pēc darba rezultātiem pirmssvētku sociālistiskajā sacensībā un divpadsmitās piecgades pirmā gada pirmajā ceturksnī Ļeņingradas rajons atzīts par labāko mūsu republikas galvaspilsētas rajonu. Saskaņā ar tradīciju tā darbaļaudis atklāj darba kolektīvu gājienu. Kolonnā izceļas stikla rūpniecības uzņēmumu ražošanas apvienības «Latvijas stikls» kolektīvs. Šā gada pirmajā ceturksnī 98,5 procenti produkcijas apvienībā nodoti ar pirmo uzrādījumu, izvērsta sacensība, kuras uzdevums ir panākt, lai šis rādītājs sasniegtu 100 procentus. Tas ir strādnieku, inženieru, tehniķu un vadītāju kopīga saspringta darba rezultāts. Augstus rādītājus kvalitātes ziņā sasniegusi arī Rīgas apgaismes tehnikas rūpnīca. Visa pirmajā ceturksnī saražotā produkcija marķēta ar Valsts kvalitātes zīmi. Taču rajona celtnieki vēl nav pilnīgi apmierināti ar savu darbu. Viņu galvenais uzdevums ir galīgi izskaust brāķi un organizēt darbu tā, lai visi jurģi cilvēkiem kļūtu par īstiem svētkiem. Ziņojot par saviem nozīmīgajiem panākumiem, viņi šajā dienā apņēmās paaugstināt prasīgumu darbā, labāk izmantot rezerves un efektīvāk izvērst sociālistisko sacensību.

Kirova rajona kolonnā kopā ar labākajiem rūpniecības uzņēmumu darbaļaudīm soļo daudzi padomju inteliģences pārstāvji. Koši noformētas ir studentu kolonnas. Augstskolu kolektīvi dzīļi apzinās savu atbildību par to, lai tiktu atrisināti lielie uzdevumi, ko tiem izvirzījusi partija. Tie veltī visas pūles, lai augstskolu zinātne straujāk pievērstos ražošanas vajadzībām un dotu tautas saimniecībai vairāk augsti kvalificētu speciālistu. Šo uzdevumu sekmīgi risina A. Pelšes Politehniskā institūta silikāttehnoloģijas katedra. Tur nākamo speciālistu un zinātnieku sagatavošanu apvieno ar jaunu būvmateriālu radīšanas praktisko uzdevumu risināšanu.

Komunistiskās partijas un pasaules pirmās sociālistiskās valsts dibinātāja vārdu ar lepnumu nes Rīgas pilsētas Ļeņina rajons. Šī Pārdaugavas daļa padomju varas gados no nomales pārvērtusies par lielu rūpniecības rajonu. Tā uzņēmumi ražo gan sarežģītas iekārtas, gan tautas patēriņa preces. No augsta prasīguma pozīcijām savu darbu vērtē zeķu fabrikas «Aurora», ražošanas apvienības «Ausma», rūpnīcas «Medtehnika», kā arī remonta, celtniecības un montāžas darbu Baltijas pārvaldes kolektīvi. Tie izvirzījuši stingru prasību: produkcija, kas neatbilst standartiem un normatīviem, uzskatāma par brāķi. Šāda jautājuma nostādne ļauj paaugstināt prasīgumu visos līmeņos un it visur radīt neiecietīgu attieksmi pret trūkumiem un nepilnībām.

Tribīnes sirsnīgi sveic Maskavas rajona darbaļaudis. Šajās dienās tur liela uzmanība tiek veltīta sociālistiskās sacensības izvēršanai. PSKP XXVII kongresa delegāte, ražošanas apvienības «Latvija» strādniece R. Voļatovska apņēmusies piecgades triju gadu uzdevumu izpildīt līdz Lielā Oktobra 70. gadadienai. Jau tagad viņas ierosmi atbalstījuši 700 apvienības strādnieku, kas par godu Oktobra jubilejai uzņēmušies paaugstināta saistības.

Jēdzieni «miers» un «darbs» ir nešķirami. Šī doma ar jaunu spēku izpaužas Proletāriešu rajona kolonnas noformējumā. Gājienā plecu pie pleca soļo mūsu republikas lielāko uzņēmumu — ražošanas apvienību VEF un «Alfa», vagonu rūpnīcas, autoelektroaparātu rūpnīcas, Rīgas ķīmiskās rūpniecības mašīnbūves rūpnīcas un rūpnīcas «Kompresors» pārstāvji. Produkciju, ko izgatavojuši Proletāriešu rajona darbaļaudis, labi pazīst ne vien mūsu zemē, bet arī ārvalstīs.

Oktobra rajons. To pirmām kārtām pārstāv jūrnieki, dokeri, apvienības RER darbaļaudis un dīzeļu būvētāji. Rajona darba darītāji vienprātīgi atbalsta partijas aicinājumu arī turpmāk nostiprināt valsts un darba disciplīnu un apgūt jaunas pieejas. Priekšzīmi šajā jomā rāda Latvijas jūras kuģniecības kolektīvs. Tās kuģi jau kluvuši par progresīvās pieredzes skolu, visā mūsu zemē praktizē strādāšanu ar skaitliski mazākām apkalpēm, tiek ieviestas degvielas racionālas izmantošanas metodes.

Demonstrācija beidzas. Manifestācija apliecināja Rīgas darbaļaužu apņēmību kopīgi ar visiem padomju cilvēkiem veltīt visus spēkus PSKP XXVII kongresa lēmumu izpildīšanai un neapgurstošī nostiprināt Dzimtenes ekonomisko varenību un aizsardzības potenciālu.

LATINFORM

ATTĒLĀ: svētku gājiena dalībnieki iet gar tribīni.

I. SILICKA foto

PAR MIERĪGU JAUNCELSMI

1. MAIJA SVĒTKU DEMONSTRĀCIJA PREIĻOS

Darbaļaužu starptautiskās solidaritātes svētkiem — simtgade. Apritējis lielu vēsturisku notikumu pilns laiks, taču joprojām spēkā ir lozungs «Visu zemju proletārieši, savienojieties!», un demonstrantu kolonnas visos pasaules kontinentos pauž cilvēces svētāko vārdu «Miers».

Maijs. Miers. Darbs. Šie vārdi dominēja arī svētkiem sapostajā Pionieru laukumā Preiļos, kur pulcējās strādnieki, kalpotāji, iestāžu darbinieki un skolu jaunatne, lai sakārtotos gājienam pa Komjaunatnes, Ļeņina un Parka ielām, pa Raiņa bulvāri — garām svētku tribīnei pie piemineķļa V. I. Ļeņinam. Skolu jaunatnes kolonnu kupliņāja mūsu rajona viesi — PSRS republiku skolēnu internacionālās draudzības klubu delegācijas no Ļeņingradas, Arhangeļskas, Magņitogorskas, Ceļabinskas apgabala, Kišiņevas, Ašhabadas, no kaimiņrepublikām Baltkrievijas un Lietuvas.

...Skan fanfaras, aicinot visus klātesošos uzmanīgi ieklausīties. Pa vietējo radioraidījumu tīklu, kam pieslēgti arī skaļruņi ielās, translē Latvijas KP rajona komitejas pirmā sekretāra V. Soloviova runu. Tā izskan ar apsveikuma vārdiem 1. Maija svētkos.

Pūtēju orkestris paceļ virs pilsētas un liek tiekties tālēs mundrai marša melodijai. Svētku demonstrācija sākusies.

Šogad gājiena maršruts ir izmainīts — tas ietver Preiļu galvenās ielas, un mūzika un ļaužu gaviles izlīst pār katru namu, ielido ikkatrā logā. Svētki! Pavasaris!

Demonstrantu pirmā kolonna iegriežas Raiņa bulvārī. Latvijas KP rajona komitejas biroja locekļi, rajona Tautas deputātu padomes deputāti, darba kolektīvu vadītāji, darba pirmrindnieki noliek ziedus pie piemineķļa V. I. Ļeņinam. Garām svētku tribīnei aizplaid PSRS un visu brālīgo republiku karogi. Tad — rajona Sarkanais karogs un PSKP Centrālās Komitejas, PSRS Ministru Padomes, VACP un VĻKJS CK celojošais Sarkanais karogs, ar ko rajons apbalvots par panākumiem sociālistiskajā sacensībā 1985. gadā.

Karognesēji. Šo godpilno pienākumu uztic pašiem labākajiem biedriem no pirmrindas kolektīviem. Lūk, Preiļu sakaru mezgla autosaimniecības brigadieris J. Pastars, viņam līdzās soļo autosaimniecības dispečere N. Ivanova un sakaru mezgla dispečere A. Degtjarova. Jāatzīmē, ka mūsu sakarnieki strādājuši izcili veiksmīgi — vienpadsmitajā piecgadē viņi astoņpadsmit ceturkšņus pēc kārtas uzvarējuši republikāniskajā sociālistiskajā sacensībā. Un ieguvēji ir rajona iedzīvotāji — mums pirmajiem bija iespēja (visu citu republikas rajonu starpā) izmantot zonālos telefona sakarus. Šajā darba kolektīvā ir daudz prasmīgu un apzinīgu strādātāju, piemēram, telefonistes L. Baško un R. Svikliņa, pastnieces A. Aleksejeva un V. Krēsliņa, operatores R. Romanovska un J. Pastare, inženieri A. Jakovels un E. Daģis.

Karogs Preiļu siera rūpnīcas direktora vietnieka J. Pastara stiprajās rokās, viņam līdzās solo pārstāves no rūpnīcas siera ceha — A. Skapare un O. Reliņa. Siera, sviesta un piena cukura ražotāju panākumi darbā ir iespaidīgi un, varētu sacīt, līkumsakarīgi, jo rūpnīcā nemitīgi domā un gādā par zinātnes un tehnikas progresa jaunumu ieviešanu ražošanā. Šis process turpinās arī šajā piecgadē, tādējādi īstenojot aicinājumu sasniegt darba ražīguma celšanā jūtamu paātrinājumu. Šī gada pirmajā ceturksnī rūpnīcas kolektīvs uzvarējis rajona sociālistiskajā sacensībā (rūpniecības uzņēmumu 2. grupā) un izcīnījis tiesības iet svētku demonstrācijas pirmajā kolonnā.

No svētku tribīnes skan apsveikumi pirmrindas kolektīviem, darba izcilniekiem. Līksma ir rajona sadzīves pakalpojumu kombināta ļaužu kolonna — gūta uzvara rajona sociālistiskajā sacensībā (apkalpojošās sfēras uzņēmumu grupā), izcīnīts panākums republikāniskajā sociālistiskajā sacenībā. Darba uzvaru kaldināja visi, taču pirmie paldies adresēti trikotāžas ceha strādniekiem (kolektīvu vada V. Usanova), veļas mazgāšanas un drēbju ķīmiskās tīrīšanas ceham (vadītāja R. Nagle).

Laukos sākušies pavasara sējas darbi. Lai tie ritētu sekmīgi, krietni pastrādājuši lauksaimniecisko ražošanu apkalpojošie dienesti, — piemēram, «Lauktehnikas» rajona apvienības kolektīvs pirmā ceturkšņa uzdevumus izpildījis par 114 procentiem. Tiek uzteikts lopkopības fermu tehniskās apkalpošanas stacijas strādnieks, atslēdznieks un šoferis J. Zusāns, specializēto darbnīcu atslēdznieks P. Ivanovs, autotransporta uzņēmuma šoferis F. Gribusts un daudzi citi biedri.

Jaunatne — mūsu valsts nākotne. Šodienas skolnieki ņems uz saviem pleciem trešo gadu tūkstoti. Lai to spētu, jāstrādā! Un mācīšanās ir katra pilsoņa pirmais darbs. Tas jādara pašam. Pieredzes bagāti skolotāji te spēj tikai palīdzēt.

Preiļu 1. vidusskolas kolektīvs, kuru vada PSRS izglītības darba teicamniece M. Opule, strādā: skolēni aktīvi demonstrē savas zināšanas mācību priekšmetu olimpiādēs, gūstot godalgas republikas mērogā; ievērojami panākumi gūti mākslinieciskajā pašdarbībā (regulāri būts republikānisko dziesmu un deju svētku dalībnieku pulkā), skolas godu vairo sportisti — S. Šmeikste, A. Šmeiksts, A. Petrovs, Ž. Skutele, S. Livmane, I. Bečs un citi.

Preiļu 2. vidusskolas jaunieši čakli apgūst dzīvē noderīgas profesijas — mācās par mehanizatoriem, šuvējām, bērnudārzu audzinātājām, atslēdzniekiem... Skolā cieņā sports, taču īpaši panākumi gūti automodelismā — par republikas čempioniem kļuvuši J. Dzenis, G. Dzenis, I. Maksimovs, V. Volkovs un I. Jefimovs.

Skan mūzika, un svētku demonstrācijas kolonnas nemitīgā straumē plūst garām tribīnēm. Kolektīvs aiz kolektīva. Un katrā ir ļaudis, kuriem piešķirts komunistiskā darba trieciennieka nosaukums, kuri guvuši īpaši izcilus panākumus darbā. Desmiti, simti.

Taču visus mūs šogad vieno kopīga doma — godam īstenot PSKP XXVII kongresa lēmumus. Tāds ir šo 1. Maija svētku vadmotīvs. Komunistiskās partijas aicinājumi lasāmi daudzos transparentos, kurus nes demonstrantu kolonnas. Darbaļaužu svētkiem simtgade, un mūsu zemē tā iezīmīga ar visas padomju tautas pirmajiem soļiem PSKP XXVII kongresa izraisītā varenā pavērsiena virzienā.

Maijs. Miers. Darbs.

Lai vienmēr zaļo miera pavasaris!

K. PRIEDĪTIS

PARTIJAS DZĪVE: KOMUNISTS UN SABIEDRISKĀ ORGANIZĀCIJA

Vai gaidīt pavēles „no augšas"?

«Soli pa solim jāpaplašina to problēmu loks, kurās darba kolektīva lēmumi ir galīgi, jāpalielina strādnieku un kalpotāju kopsapulču loma un atbildība par to lēmumu izpildi».

(No PSKP Centrālās Komitejas politiskā referāta Padomju Savienības Komunistiskās partijas XXVII kongresam)

Gribu parunāt par dažām problēmām, kas skar mūsu rūpnīcas kolektīvu. Kas tad mums bremzē iniciatīvu, radošo domu, cilvēka lomas palielināšanos?

Preiļu siera rūpnīcas kolektīvs nav liels un ir samērā jauns. Taču mēs, 400 cilvēki, gadā saražojam produkciju par 24 miljoniem rubļu: 5 000 tonnu siera, 3 000 tonnu sviesta un 800 tonnas piena cukura. Pēdējos piecos gados produkcijas izlaide ir palielinājusies divas reizes, pie tam — nepalielinot strādājošo skaitu. Tas viss ir sasniegts, pateicoties rūpēm par darba cilvēku, gādājot par zinātniski tehniskā progresa īstenošanu. Proti, veicot rūpnīcas rekonstrukciju.

Mēs negaidījām, kad parādīsies likums par darba kolektīvu, centāmies kopējiem spēkiem, koleģiāli atrisināt visus uzdevumus. Ar kopsapulces lēmumu tika iecelti amatā brigadieri, vecākie meistari un galvenie speciālisti. Kadru izvēlē kļūdas netika pielaistas, tāpēc tā sauktais jaunizceptais vadītājs nevarēja teikt: «Mani pierunāja, piespieda». Viņš zina, ka ir izvēlēts, jūt atbildību par uzticēto pienākumu. Un cenšas strādāt labi.

Darba kolektīva spēkiem saimnieciskā kārtā pēdējos 5 — 6 gados rūpnīcas strādnieku vajadzībām uzcelti vairāk nekā 100 dzīvokļi. Izveidota laba palīgsaimniecība, kuras rīcībā nodoti 182 hektāri zemes, ir lieliska siltumnīca, cūku ferma, kurā strādnieku vajadzībām gadā ražo 30 tonnas gaļas, rūpnīcas mikrorajonā uzcelts un drīz būs atvērts veikals. Mums ir laba ēdnīca, lieliskas sadzīves telpas, atpūtas bāze, kuru sevišķi iecienījušas jaunās ģimenes.

Pēc rūpnīcas kolektīva lūguma šogad esam nolēmuši mūsu mikrorajonā iekārtot universālu bērnu rotaļu laukumu, izbrīvēt telpas galda spēlēm, pulciņu nodarbībām un veselības punktam.

Jau kopš 1973. gada, kad rūpnīca tika nodota ekspluatācijā, mēs esam izvērsuši asu cīņu pret darba kavētājiem, dzērājiem, visiem, kas nelevēro darba un tehnoloģisko disciplīnu. Tas viss ir jāveic veselīga mikroklimata radīšanai.

Pilnā mērā izmantot darba kolektīva ietekmes spēku kavē dažas līdz šim laikam neatrisinātas problēmas. Darba kolektīva tiesības vajadzētu papildināt ar juridiskām normām: lai kolektīva lēmums būtu galīgais, lai to nevarētu atcelt vai apstrīdēt. Lūk, viena no šādām problēmām: balstoties uz likumu, kolektīvs ir tiesīgs atlaist no darba vadītāju vai brigadieri, kuri nav attaisnojuši strādnieku uzticību, bet atbrīvot no darba sliktu strādnieku tas nevar.

Kompromitē, bet reizēm pat likvidē darba kolektīva sasniegumus dažādi kontroles orgāni. Mums tie ir 42. Rodas iespaids, ka tie katrā strādniekā saskata ja ne reālu, tad potenciālu noziedznieku noteikti. Faktu ir pietiekami.

Apvienoto katlu māju un siltumtīklu direkcija mums izlīdzēja ar benzīnu: pārdeva ar norunu, ka mēs atgriezīsim. 800 litrus. Stāvoklis bija šāds: no iedzīvotājiem vajadzēja savākt pienu. Reisos bija jānorīko 12 — 14 piena savācējas automašīnas, tām bija jāapkalpo 2 — 2,5 tūkstoši cilvēku. Apsvērām, kas izmaksās dārgāk: piena produkcija, kas varēja iet zudumā, vai benzīna iegāde (varbūt ne visai likumīgā ceļā). Izvēlējāmies mazāko ļaunumu.

Pēc gada notikušajā pārbaudē tika atklāts šis rupjais pārkāpums, par ko apvienoto katlu māju un siltumtīklu direktoram N. Čerdincevam vajadzēja samaksāt 200 rubļu soda naudas. Ja direkcija mums nebūtu izlīdzējusi, formāli tai būtu taisnība. Arī mēs nebūtu pārkāpuši instrukcijas, ja nemeklētu iespēju izkļūt no situācijas. Bet — ja skatīties no cilvēciskās puses, no partijas pozīcijām? Rūpnīcā būtu dīkstāve, bojā aizietu liels daudzums produkcijas. Par velti būtu iztērēti valsts līdzekļi.

Minēšu vēl vienu piemēru. Ceļu remontu un būvniecības pārvalde Nr. 1 uzbūvēja ceļu Rēzekne — Daugavpils. Vienā tā iecirknī netika ielikta ūdens notekas caurule (jo tā nebija paredzēta projektā). Ceļu būvētāji ne vienu reizi vien vērsa uz to speciālistu uzmanību, bet tie (kā arī finansisti) neuzklausīja strādnieku padomus. Virsroku ņēma nevīs skaidrais saprāts, gādība par meža un ceļa ilkteni, bet akla paklausīšana dokumenta burtam. Iznākums bija visai bēdīgs — lauki un mežs pārpurvojās, daļa meža vispār aizgāja bojā. Tur atrodas mūsu palīgsaimniecība, un mēs tagad cenšamies glābt to, kas vēl glābjams.

Par ko liecina šie piemēri? Manuprāt, pienācis laiks saprast, ka instrukcija ir un paliek instrukcija, dokumentācija ir dokumentācija. Jāpadomā par to, lai no dzīves prasībām atpalikušu instrukciju dēļ nav jācieš darba kolektīva iniciatīvai un gala rezultātā ekonomikai un valsts interesēm. Ir pienācis laiks atšķirt darboņus, kas cenšas tikai sava personīgā labuma dēļ, no tiem cilvēkiem, kas ar sirdi un dvēseli pārdzīvo par kopējo lietu.

Tikai tad kolektīvs izjutīs savu reālo spēku, un gala rezultātā iegūs ražošana.

P. ZUKULIS,
Preiļu siera rūpnīcas direktors, partijas rajona komitejas loceklis

Rušonas padomju saimniecība pagājušā gada rudenī saņēma jaunu autoapkalpju punktu. Palielinājies «silto» garāžu skaits, remontus nu vairs nevajag veikt zem klajas debess.

Autovaditāju ricībā ir sešas remontvietas. Uzstādītas vairākas paligierīces. Viena no tām paredzēta vieglo un smago automobiļu riepu montēšanai.

Autogarāžās darbus prasmīgi vada priekšnieks Jānis Bizāns. Remontā čaklākie ir autoatslēdznieki Aleksandrs Alžāns un Jevģēnijs Kaža. Tieši viņiem ir liels nopelns, ka automobiļu gatavības apskatē 90 procentus autoparka atzina par labi sagatavotiem darbam.

ATTĒLĀ: autoatslēdznieki Jevģēnijs Kaža un Aleksandrs Alžāns.

J. ZANDES foto

SKOLU REFORMU ĪSTENOJOT

LAIKMETA IZVIRZĪTS UZDEVUMS

Preiļu 1. vidusskolā jauno mācību priekšmetu — informātiku un skaitļošanas tehnikas pamatus pasniedz J. Eglītis. Jaunais skolotājs, absolvējot Latvijas Valsts universitātes Fizikas un matemātikas fakultāti, strādāja pie diplomdarba «Sporta spēļu modelēšana ar ESM». Padziļinātā interese par šo zinātnes novirzienu ļauj sekmīgi tikt galā ar priekšmeta mācīšanu. Skolā notikuši divi republikas mēroga pasākumi: skolu direktoru vietnieku, kā arī fizikas metodisko apvienību vadītāju atklātie semināri šī mācību priekšmeta pasniegšanā. Šajās dienās arī Latvijas televīzija gatavoja raidījumu par mācību stundu jaunajā priekšmetā. Šajā numurā Preiļu 1. vidusskolas skolotājs J. EGLĪTIS stāsta par savu darbu.

INFORMĀTIKA. Pēdējā gada laikā šis vārds sastopams gan pedagoģiskajā, gan populārzinātniskajā literatūrā ļoti bieži. Akcentēta tomēr tiek problēmas pedagoģiskā puse, jo mācību kurss ar analogu nosaukumu iekļauts skolu mācību programmās. Kas tad īsti ir informātika un kāpēc tā pašlaik ir uzmanības degpunktā?

Definēt kādu zinātni ir visai sarežģīts uzdevums, jo pēdējam gadsimta ceturksnim raksturīga daudzveidīga zinātņu sintēze un integrācija. Informātika šajā ziņā ir spilgts piemērs — tā ir teorētiska matemātikas nozare, kura, balstoties uz fizikas nozarēs — elektronikas sasniegumiem, guvusi plašu praktisku pielietojumu. Pavisam vienkārši — informātika ir zinātne par informācijas ieguvi, apstrādi un glabāšanu ar elektronu skaitļojamajām mašīnām (ESM).

Attīstoties civilizācijai, pieaug cilvēkam noderīgās informācijas daudzums visās dzīves jomās — zinātnē, ekonomikā, arī sadzīvē, un arvien vairāk laika jāpatērē, lai atrastu nepieciešamās ziņas, apstrādātu tās un vēl saglabātu. Šīs pūles iespējams «novelt» uz ESM. Tātad informātikas rašanās nepieciešamību diktē sabiedrības progress, bet tās reāla izveidošanās kļuva iespējama tikai pēc ESM radīšanas.

Daži dati pārdomām. Ražošanas mehāniskā jauda piecos gados pieaug par 80 procentiem, informācijas daudzums — par 200 procentiem, bet garīgā darba automatizācija 10 gadu laikā — tikai par 4 procentiem. Kā redzams no šiem skaitļiem, cilvēcei draud noslīkšana informācijas plūdos. Lai no tā izvairītos, palielinās to cilvēku skaits, kuri nodarbināti informācijas apstrādes jomā.

Pašreizējā periodā par informātiku pat valsts mērogā var runāt visai nosacīti, jo visas trīs informātiku veidojošās struktūras (ieguve, apstrāde, glabāšana) ar ESM palīdzību diezgan reti realizējas kompleksi.

Viens no šādiem kompleksiem piemēriem ir nesenā starptautiskā Haleja komētas pētīšanas programma.

No automātiskās stacijas «Vega» pienākošās informācijas daudzums bija tik milzīgs, ka cilvēks fiziski nebūtu spējīgs to atšifrēt un uzglabāt. Toties ESM lieliski veica šo uzdevumu — pieņēma, atšifrēja un uzglabā savā atmiņā šo informāciju vēl šodien.

Kāpēc gan šādi kompleksi pagaidām ir retums? Pirmkārt, ESM trūkums, otrkārt, esošo mašīnu visai sarežģītā iestādīšana informācijas ieguves režīmā, treškārt, lai informātikas komplekss efektīvi darbotos, ir nepieciešams izveidot ESM tīklu, proti, savienot visas valstī esošās ESM, tādējādi nodrošinot universālu informācijas apmaiņas sistēmu.

Kāds stāvoklis ir mūsu rajonā? Nav daudz tādu iestāžu, kurām būtu sava ESM (Preiļu poliklīnika, dažas Līvānu rūpnīcas). Runājot konkrēti par poliklīniku, — ESM tiek izmantota vienīgi dispanserizācijas rezultātu analīzei. Bet ESM spēj darīt daudz vairāk. Reģistratūrā glabājas tūkstošiem uzskaites kartīšu. Ejot pie ārsta, tās jāuzmeklē, reizēm paiet ilgs laiks, kamēr tās atrod. Iedomāsimies, ka poliklīnikā uzstādīta jaudīga ESM. Visas ziņas par rajona iedzīvotājiem ierakstītas ESM atmiņā, nekādu kartīšu nav. Vizītes laikā pacients nosauc savu vārdu un uzvārdu. Mašīna pieprasa šos datus no ESM, un uz ekrāna ārsts var izlasīt ziņas par pacientu, aplūkot rentgenuzņēmumus, ja nepieciešams konsultēties (ar ESM palīdzību) ar republikas speciālistiem. Pēc vizītes mašīna ieraksta novērojumus ESM atmiņā. Nav vajadzīga telpa un papīrs kartīšu glabāšanai, ekonomējas darbaspēks, atkrīt staigāšana pēc rentgenuzņēmumiem, zvanīšanās pa telefonu utt.

Tātad pati dzīve, tautsaimniecības attīstība ir pierādījusi, ka nepieciešamas zināšanas, lai varētu strādāt atbilstoši mūsdienu tehnikas iespējām un arī prasībām. Tāpēc, sākot ar šo mācību gadu, vidusskolās tika ieviests jauns mācību priekšmets — informātika un skaitļošanas tehnikas pamati. Tam ir jānodrošina gan skolēnu teorētiskās zināšanas (prasme veidot uzdevumu matemātiskos modeļus, tos algoritmizēt), gan arī spējas praktiski pielietot šīs zināšanas darbā ar ESM.

Neapšaubāmi, šāds mācību priekšmets bija un ir vajadzīgs, bet vai tā mērķis pašreizējā posmā nav izvirzīts pārāk teorētisks? Bez tam, lai sagatavotu skolēnu — programmētāju, ar vienu stundu nedēļā ir par maz. Turpretī lietot gatavas programmas 5. klases skolēns iemācās piecu minūšu laikā (par to pārliecinājāmies skolā), jo visas instrukcijas tiek uzrakstītas uz ESM ekrāna. Tātad, jāmeklē optimālais starpvariants, lai panāktu prakses un teorijas balansu. Pašlaik skolas ir jau saņēmušas jaunās mācību programmas, kas paredz kalkulatoru izmantošanu stundās.

Praksē Preiļu 1. vidusskolā mēs cenšamies informātikas teorētisko materiālu — dažādus algoritmus — realizēt uz kabatas skaitļotājiem, tādējādi nodrošinot teorijas un prakses vienotību. Tā pakāpeniski pieradīnām skolēnus darbam ar skaitļošanas tehniku, jo, ja skolēns prot apieties ar kabatas skaitļotājiem, viņam būs mazāks aizspriedums un lielākas adaptācijas spējas «satiekoties» ar lieljaudas ESM (kompjūteru). Un vēl viens aspekts — vidusskolas absolvents ronāks jaunā darba kolektīvā, kur, iespējams, viņam nāksies veikt dažādus aprēķinus, kuros būs jāizmanto kabatas skaitļotājs. Un, lūk, ja skolēns būs apguvis tikai teorētiskās zināšanas (kā to prasa programma), tas ir, — viņam nebūs izveidotas praktiskas darba iemaņas, iestādes vadītājs pamatoti aizrādīs, ka skolā māca par skaitļošanu, bet izrēķināt neko neprot...

Kāda tad izskatās informātikas un skaitļošanas tehnikas pamatu stunda 10. klasē? Skolēniem balstoties uz iepriekšējām zināšanām par cikliskiem un sazarotiem algoritmiem, tiek dots uzdevums — sastādīt programmu kabatas skaitļotājiem faktoriāla aprēķināšanai. Tiek sastādīts algoritms — blokshēma, tad programma, kura tiek ievadīta skaitļotāja atmiņā, tiek pārbaudīta un, ja nepieciešams, labota. Kopš skolā uzstādīts kompjūters, realizējam arī nedaudz savādāku pāreju no algoritma uz programmu, tas ir, pāreju no algoritmiskās valodas uz beisika valodu (tās ir līdzīgas). Visbeidzot skolēni dodas pie kompjūtera un apskatās, kā viss iepriekšminētais realizējas praksē.

Protams, efektīvāk būtu, ja katrs skolēns varētu pats strādāt ar kompjūteru, bet kamēr skolā nav šo ESM, jāiztiek ar kalkulatoriem. Bez tam cenšamies izmantot kalkulatoru maksimāli daudzveidīgi — dažādu fizikālo parādību modelēšanā, svešvalodu apgūšanā un pat pasaku lasīšanā. Kompjūteram esam izveidojuši apmācību programmu angļu valodā, kuru aprobējuši piekto klašu skolēni. Labas sekmes šajā priekšmetā uzrāda desmito klašu skolēni V. Ancāne, A. Vilcāne, V. Volonts, I. Mežinska, kā arī viss 9. b klases kolektīvs.

Nesen skolā notika kosmonautikas problēmām veltīta fizikas pēcpusdiena. Skolēni demonstrēja eksperimentus par reaktīvo kustību, piedalījās viktorīnā, risināja krustvārdu mīklas, noklausījās referātus. Pēcpusdienas noslēgumā skolēniem bija iespēja pabūt kosmosa kuģa pilota lomā. Šo spēli realizējām gan uz kabatas kalkulatoriem, gan uz kompjūtera. Bija uzaicināti astoto klašu skolēni no apkārtējām astoņgadīgajām skolām, taču ieradās tikai Riebiņu vidusskolas pārstāvji.

Pirmais mācību gads jaunā priekšmeta apguvē gandrīz aizvadīts. Uzkrātas daudzas atziņas. Diemžēl perspektīvas skolu apgādē ar skaitļošanas tehniku nav nekādas spožās. Šajā piecgadē centralizēti tikai viena skola tiks apgādāta ar kompjūteriem. Vienā no Līvānu vidusskolām šefu uzņēmumi plāno izveidot skaitļošanas tehnikas kabinetu. Apsveicami. Un tas ir viss. Tāpēc skolu vadītājiem sadarbībā ar šefu organizācijām vajadzētu rast iespēju iegādāties ja ne kompjūterus, tad vismaz programmējamos skaitļotājus.

Jaunais mācību priekšmets prasa no pedagogiem radošu pieeju, tas ir laikmeta izvirzīts svarīgs uzdevums, tā attīstības iespējas ir milzīgas.

J. EGLĪTIS,
Preiļu 1. vidusskolas informātikas un skaitļošanas pamatu skolotājs

PIECGADĒS DEVIZE: PAĀTRINĀJUMS UN KVALITĀTE

Problēmas risinājums — darbā

Viens no galvenajiem uzdevumiem, kas mūsu zemes ekonomikas efektivitātes paaugstināšanai izvirzīti PSKP XXVII kongresa materiālos, ir kvalitātes uzlabošana. Skaidrs, ka bez augstas kvalitātes nav iespējams zinātniski tehniskā progresa paātrinājums, tātad nav iespējams atrisināt nevienu liela mēroga ekonomisko un sociālo problēmu. Cīņai par kvalitāti jābūt visas tautas rūpei.

Tas viss nāca prātā nesen notikušajā kvalitātes dienā, uz kuru rajona izpildkomitejā bija saaicināti visu celtniecības organizāciju pārstāvji, kā arī kolhozu un padomju saimniecību celtnieki. Vēl jo vairāk kvalitātes jautājums ir svarīgs tāpēc, ka šī gada 17. aprīlī PSKP Centrālā Komiteja pieņēma lēmumu «Par dzīvokļu problēmas paātrinātas atrisināšanas pamatvirzieniem mūsu zemē». Pēdējo divdesmit gadu laikā dzīvokļu fonds gan ir divkāršojies, 80 procentiem pilsētu iedzīvotāju ir atsevišķi labiekārtoti dzīvokļi, taču problēma joprojām ir aktuāla. Lielam pilsoņu skaitam ir nepieciešams uzlabot dzīvokļa apstākļus, jo daudzi no viņiem mitinās vecās mājās vai kopmītnēs. Tāpat jāizbeidz arī nepatīkamā prakse, ka sistemātiski netiek izpildīts dzīvokļu celtniecības plāns. Divpadsmitajā piecgadē jāsper būtisks solis uz priekšu.

Par to kvalitātes dienā, kas rajona celtniekiem tika organizēta pirmo reizi, runāja rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieks J. Desainis un celtniecības kontroles rajona arhitekts A. Poplavskis. Lai pārmaiņas būtu jūtamas, vispirms vajag darboties — konkrēti, radoši. Katrā kolektīvā tas, protams, notiek savādāk, bet ir arī kopīgas iezīmes — jaunāko sasniegumu un progresīvu darba metožu izmantošana, strādājošo profesionālā meistarība. Ka vietumis daudz ko var minēt tikai vēlējuma formā, redzējām arī objektos Preiļos, Līvānos, kā arī kolhozā «Nākotne».

Vispirms iepazināmies ar to, kā rit pēdējie apdares darbi Preiļu viesnīcā, kur celtnieki, šķiet, pirmo reizi pilsētā izmanto jaunu materiālu — silikoloru. Sienu un griestu apdarē šis materiāls ir pielietots vienīgi Līvānu poliklīnikā. Šī gada otrajā ceturksnī jānodod ekspluatācijā ēka, kurā izvietosies rajona centrālā bibliotēka. Pagaidām skats ir visai nepievilcīgs, bet Daugavpils 2. celtniecības pārvaldes strādnieki cenšas. Daudz kas mainīsies, un telpas būs glītas. Taču šis un tas vairs nav labojams, piemēram, skatu nepriecē caurules, kas paredzētas telpu piespiedu ventilācijai.

24. ceļu remonta un būvniecības pārvalde saimnieciskā kārtā būvē 103. sērijas dzīvojamo māju. Labs plānojums, plašas un ērtas virtuves — cilvēkiem būs labi.

Kolhoza «Nākotne» Sutru ciemātā starpkolhozu celtniecības organizācija būvē 104. sērijas dzīvojamā nama tā saukto lauku variantu. Objektā notiek montāžas darbi. Kā atzina speciālisti, strādā kvalitatīvi.

Noslēgumā iegriezāmies objektos, kur strādā Līvānu pārvietojamās mehanizētās kolonnas celtnieki. Šīs organizācijas administratīvās ēkas sēžu zālē kvalitātes dienu beidzām ar kopīgām pārrunām un spriedumiem par redzēto. Lūk, dažas no dzirdētajām atziņām.

Piecgadē strauji augs (it īpaši laukos) dzīvokļu celtniecība kompleksā ar sociālajiem un kultūras un komunālās saimniecības objektiem. Tātad daudz darba būs arī celtniecības tehniskās uzraudzības dienestam. It sevišķi tas jāuzlabo objektos, kas būvējami saimnieciskā kārtā. Ne visās celtniecības organizācijās ir kvalitātes inženieri. Par šāda cilvēka lietderību būtu jāpadomā arī Līvānu pārvietojamajā mehanizētajā kolonnā. Tehniskās uzraudzības dienesta darbinieku un kvalitātes inženieru spēkos ir daudz kas — pārbaudīt paveikto, sākot ar būvbedri un līdz pat betona markas noteikšanai.

Īpašas attiecības izveidojušās starp kolhozu un padomju saimniecību celtniecības inženieriem un būvuzņēmējiem. Daudzviet valda uzskats, sak, ja jau tie pilsētas celtnieki sākuši, tad lai padara līdz galam, bet mēs saņemsim atslēgas... Varbūt lietderīgāk, ja saimniecību ļaudis būvēšanās periodā biežāk iegrieztos pie kolēģiem? Jāteic, daudzkārt mazāka būtu gaušanās par neizdevušos celtni, ja vadītāji un citas ieinteresētās personas sekotu līdzi projektēšanas gaitai un domātu arī par to, kā konkrētais objekts izskatīsies dzīvē, iederēsies apkārtnē. Tad nebūtu arī sūkstīšanās, sak, mēs to ūdenstorni negribējām tādu, bet gan pavisam savādāku.

Vairāk uzmanības jāveltī tam, kā tiek veidotas dzīvojamo namu un arī saimniecības ēku fasādes, kā celtnieki izpilda savu tiešo pienākumu — apkārtnes labiekārtošanu. Piemēram, kolhozā «Sarkanā ausma» objekts nodots ekspluatācijā pirms pāris gadiem, bet labiekārtošanas darbi arī tagad vēl ne tuvu nav galā. Tāds pats piemērs atrodams arī kolhozā «Krasnij Oktjabrj». Nedomā saimnieki, nelauza galvu celtnieki, un ap māju stūriem svilpo vējš un trenkā putekļu mākoņus.

Piecgades laikā liela uzmanība tiks veltīta individuālo dzīvojamo māju celtniecībai, sevišķi laukos. Mūsu rajonā šogad vien kolhozos un padomju saimniecībās jāuzbūvē 36 individuālās mājas.

Viss kvalitātes dienā redzētais un dzirdētais vēlreiz apliecināja, ka darāmā vēl ir ļoti daudz. Kaut acīmredzamas kļūdas un nebūšanas nemanījām, tomēr sīkas neizdarības bija vai ik uz soļa. Maz tiek domāts par jaunu darba metožu, formu, jaunu paņēmienu ieviešanu ikdienā. Tāpēc atbalstāma ir rajona celtnieku vēlēšanās turpmākajās kvalitātes dienās iepazīties ar pozitīvo pieredzi, kas uzkrāta Rēzeknes un Daugavpils rajonos. Bet nedrīkst aizmirst arī to, ka pirmā pusgada plāna uzdevumi ir obligāti un tie jāizpilda. Izpildes disciplīnas un stingrākas kontroles paaugstināšanas nepieciešamība tika uzsvērta arī jau minētajā nesen pieņemtajā PSKP CK lēmumā.

L. STRODE

JAUNATNES BRĪVAIS LAIKS

ENTUZIASTIEM IR JĀPALĪDZ

«...esmu Edgars no Līvāniem. Mūsu jauno tehniķu stacijā pašlaik ir atvērto durvju diena, un ir daudz ciemiņu. Pie mums ļoti saulains, varētu teikt — pat karsts laiks. Aleksandr, lūdzu pastāstiet, ar kādu tehniku jūs strādājat, kāds laiks ir Maskavā?».

Mēs, visi Līvānu tehniskās jaunrades kluba atvērto durvju dienas dalībnieki, bijām pārsteigti par to, cik veikli Edgars Fainveics rīkojās ar radioaparatūru, cik droši, varētu teikt, profesionāli, viņš noziņoja savas radiostacijas aicinājuma signālus un precīzā tehniskā valodā dabūja kārtējo, jau vairākos simtos skaitāmo radiokontaktu ar savu kolēģi — Piemaskavas radioamatieri Aleksandru. Visus iepriecināja tas, ka, atmetis lietišķumu, Aleksandrs mūs apsveica ar gaidāmajiem Maija svētkiem.

Šādi savstarpējās sirsnības momenti tuvina mūsu zemes 40 tūkstošus radioamatieru. Starp tiem arī desmits līvāniešu. Līdzās kartiņām, kas liecina par radiokontaktiem ar Kijevu, Maskavu, Lietuvu un citām republikām, redzam kartiņas no Vācijas Demokrātiskās Republikas, Skotijas, Spānijas, pat no Venecuēlas un daudzām citām zemēm visos kontinentos.

Vjačeslavam Šumovičam — Līvānu eksperimentālā māju būves kombināta inženierim, radiosporta pulciņa vadītājam — domās jau ir plāni uzbūvēt antenu, kura spētu uztvert pat no Mēness atstarotus radiosignālus. Pagaidām nav vēl atrisināts jautājums pat par radiostacijas kartiņu izgatavošanu. Jo tām jābūt glītām, arī uz speciāla papīra iespiestām.

Vēl daudz varētu stāstīt par Vjačeslava Šumoviča un viņa pulciņa aktīvāko dalībnieku Edgara Fainveica, Igora Artanjeva, Alberta Nikolajeva, Jāņa Ancāna, Arņa Rabčevska ļoti interesanto nodarbošanos.

Jauniešiem ieteicams pašiem apmeklēt jauno tehniķu staciju un iepazīties ar daudzu līvāniešu vaļasprieku.

Līvānu eksperimentālā māju būves kombināta strādnieka Anatolija Korotkova vadītajā pulciņā tiek apgūta kokapstrādāšanas māksla. Atklāto durvju dienā apmeklētāji pārliecinājās, ka arī šajā nozarē ir plašs darbošanās diapazons. Iepriecināja Sergeja Laskeviča, Sergeja Bogdanova, Romas Troškova un viņu pulciņa biedru izgatavotie paliktņi kalendāriem, grāmatām, mehāniskās spēles, lidmašīnu dekoratīvie un darbojošies modeļi.

Iekams tehniskās jaunrades kluba vīriešu kārtas pārstāvji demonstrēja savu prasmi tehnikas lietās, izstāžu zālē varēja redzēt Maijas Kulakovas, Ināras Ostrovskas, Birutas Lāčkājas vadīto rokdarbu, zīmēšanas, tehniskās konstruēšanas un dekoratīvās noformēšanas pulciņi darbus. Ināra Ostrovska ar prieku atzina, ka zīmēšana arvien vairāk aizrauj arī zēnus. Tātad nākotnē Līvānos netrūks noformētāju un mākslinieku. Un jau šodien, tehniskās jaunrades kluba darba sākumā, var manīt vingru roku un skaistas idejas savu telpu noformēšanā. Prieks, ka pulciņa biedri savas zināšanas jau grib iznest pilsētā. Ir plāni noformēt kādu mājas sienu. Ceram, ka tie pavisam drīz īstenosies.

Atvērto durvju dienas pasākumus ļoti veiksmīgi papildināja Olgas Sinevičas un Martas Rimšas vadītie mazo dziedātāju ansambļi.

Kā īstas namamātes todien jutās tehniskās jaunrades kluba «seniores», Līvānu 1. vidusskolas 11. klases skolnieces Sarmīte Gulbinska un Inga Veigure. Meitenes jau izvēlējušās savas nākamās profesijas. Sarmīte grib būt kultūras darbiniece, Inga — strādāt tirdzniecībā.

Līvānu tehniskās jaunrades pulciņu vadītāji nav jāreklamē. Pilsētā šos cilvēkus pazīst kā apzinīgus darbiniekus. Tagad — arī kā iniciatīvas bagātus jaunatnes audzinātājus.

Jāatzīst, ka pilsētas iestādes un uzņēmumi vēl nepietiekami atbalsta tehniskās jaunrades nama vajadzības. Pilsētas izpildkomitejas sēdēs vairākkārt izskanēja solījumi, ka izremontēs telpas, sagādās mēbeles un radiodetaļas. Taču tikai no solījumiem vien materiālā bāze neuzlabojas. Un tā Birutai Lāčkājai, Vjačeslavam Šumovičam, Anatolijam Korotkovam un citiem entuziastiem nākas pielikt milzu pūles, lai kaut cik sagādātu materiālus un radiodetaļas.

Atvērto durvju dienā līvānieši nopietni runāja par pedagoģiskā darba problēmām, jo pulciņa vadītājs — inženieris, strādnieks, pulciņā ir pedagogs. Uztrauc tas, ka sākumā nodarbības apmeklē 30 — 40 cilvēki, bet vēlāk paliek labi ja desmits. No vienas puses šāda atsijāšana ir svētīga, jo pulciņā paliek noturīgākie, kam ir patiesa interese, un aiziet tie, kuri te meklējuši lētu aizraušanos. Slikti, ka vecāki nekontrolē bērnu nodarbības, ka neieinteresē viņus nopietnām zinībām, bet ar vienlīdz vieglu prātu dod piekrišanu gan tad, kad zēns vai meitene uzsāk nodarbības, gan tad, kad pusaudzis vairs neapmeklē pulciņu.

Uzskatu, ka lielāku audzināšanas darbu, interesi par pulciņu darbu drīkstam gaidīt no klašu audzinātājiem. Jo abi ir audzinātāji — skolotājs un pulciņa vadītājs.

Jārunā arī par iestāžu un uzņēmumu lomu jaunatnes audzināšanā, jo tieši tehniskās jaunrades klubā notiek pirmā, iespējams arī noteicošā profesionālā orientācija. Nešaubos, ka, piemēram, Vjačeslava Šumoviča puiši, kuri šogad beigs skolu, dzīvē ies pa elektronikas un radiotehnikas ceļu. Vairums no viņiem, ieguvuši izglītību, kā speciālisti atgriezīsies savā dzimtajā pilsētā un strādās ar elektroniskajām «smadzenēm»...

Pilsētai bez tam ir vajadzīgi arī keramiķi, metālapstrādātāji, ķīmiķi, celtnieki, stikla tehnologi. Bet tehniskās jaunrades nama vadītājas spēkos nav sadabūt umfeļkrāsni keramikas pulciņa nodarbībām. Vai tas neliecina par mūsu vienaldzību un tuvredzību, ja nevaram palīdzēt atrisināt šķietami vienkāršus jautājumus?

Nopietnāk būtu risināms arī telpu jautājums. Te varētu būt vairāki risinājumi. Viens — atbrīvot kādreizējās Līvānu vidusskolas telpas Padomju ielā un izveidot tur īstu pilsētas pionieru namu. Dažviet rūpnīcu telpās varētu izbrīvēt stūrīti nodarbībām. Tas pietuvotu pusaudžus ražošanai un palīdzētu atrisināt materiālās apgādes jautājumus. Savukārt pulciņš var palīdzēt ražošanas procesam. Izkārtotā izstāde pierādīja, ka bērni spēj izgatavot gan sarežģītas, gan ļoti noderīgas lietas.

Protams, idejas ir debatējamas, apsveramas. Taču, domājot par nākotni, ir ļoti nepieciešams atbalstīt tehniskās jaunrades kluba darbu. Un te roku rokā par ideju īstenošanu jānodarbojas gan pilsētas izpildkomitejai, gan dzīvokļu pārvaldei, gan tautas izglītības nodaļai un pionieru namam. Pusaudžu interesēs vajag virzīt pareizā gultnē un bez novilcināšanās.

Ā. BEĻAVSKIS,

partijas rajona komitejas propagandas un aģitācijas nodaļas vadītājs

Mūsu bagātība

Mūsu skolā notika pēcpusdiena ar nosaukumu «Zināšanas — mūsu bagātība». Tajā piedalījās Līvānu eksperimentālās bioķīmiskās rūpnīcas centrālās izmēģinājumu laboratorijas vadītājs, zinātņu kandidāts G. Udrovskis. No viņa stāstījuma uzzinājām daudz interesanta par lizīna ražošanu uzņēmumā, par tā lietderīgu izmantošanu tautsaimniecībā, kā arī par dažādiem bioķīmiskiem procesiem, par mikroorganismiem. Uzzinājām, ka bioķīmiķa profesiju var apgūt Rīgā, Latvijas Valsts universitātes Bioloģijas fakultātē.

Pēcpusdienas turpinājumā tika svinīgi sveikti visi tie skolēni, kuri piedalījušies mācību olimpiādēs rajonā. Īpaši jāatzīmē 11. klases skolniece Svetlana Skutele, kura savas zināšanas parādīja vairākās rajona olimpiādēs, nevar nepieminēt arī otrklasnieci Maiju Pastari, kura guva labus rezultātus rajona matemātikas olimpiādē. Zīmēšanas olimpiādē godalgotās vietās ierindojās jaunāko klašu skolēni. Taču, kā atzina mācību daļas vadītāja V. Zalāne, vieniem un tiem pašiem skolēniem nākas piedalīties vairākās mācību olimpiādēs pēc kārtas, jo visiem zināšanu līmenis nav pietiekami augsts.

Konkursā, kurš notika, lai pārbaudītu skolēnu atjautību un domātspēju, piedalījās komandas četru cilvēku sastāvā no 7. — 11. klases. Ķīmijas, vēstures, matemātikas un krievu valodas skolotāji bija sagatavojuši interesantus uzdevumus, kurus komandām vajadzēja veikt noteiktā laikā. Gandrīz visu uzdevumu izpildē labāk veicās vienpadsmitklasniekiem, kuri arī izcīnīja pirmo vietu. Daudz un pareizi savas komandas labā uz jautājumiem atbildēja 7. klases skolniece Arimanda Daukšte.

Šajā pasākumā vēlreiz pārliecinājāmies, ka, lai dzīvē varētu sasniegt savu mērķi, ir ļoti daudz jāmācās, daudz jāzina.

Z. ROŽĀNE,

Rudzētu vidusskolas 10. klases skolniece

Ražošanas praksē

Jaunaglonas 58. profesionāli tehniskās vidusskolas audzēkņiem sācies ražošanas prakses laiks. Nākamie speciālisti norikoti pilnveidot praktiskā darba iemaņas Daugavpils, Rēzeknes, Krāslavas un mūsu rajona tajās saimniecībās, no kurām ieradušies mācities.

No plaša profila traktoristu mašīnistu grupām praksē devušies 106 audzēkņi, tajā skaitā 32 — uz mūsu rajona saimniecībām. Nākamie mehanizatori pavasara lauku darbos sniedz palīdzību Rušonas un Aglonas padomju saimniecībās, kolhozā «Vārkava», Ļeņina un Raiņa kolhozos. Bet tikai divi audzēkņi no mūsu rajona ir ar saimniecību stipendijām.

Rušonas padomju saimniecībā visnopietnāk domā par mehanizatoru kadriem. Sovhoza mehanizatoru saimi pēc prakses un eksāmeniem papildinās septiņi tagadējie profesionāli tehniskās vidusskolas audzēkņi. 22. aprīlī viņi ieradās sovhozā praksē. Topošos mehanizatorus G. Daņilovu, O. Bistrovu, J. Valaini, I. Sņepstu, Ē. Sņepstu, Ē. Skvariku, Ā. Pastaru, I. Čerkasovu silti un atsaucīgi uzņēma saimniecības galvenais inženieris F. Kuzņecovs. Praktikanti saņēma darba norādījumus, iepazinās ar tehniku, ar kuru nāksies strādāt. Tagad viņi jau patstāvīgi izmēģinājuši roku darbā, snieguši savu palīdzību jaunās ražas pamatu veidošanā.

ATTĒLĀ: Rušonas padomju saimniecības galvenais inženieris F. Kuzņecovs (trešais no kreisās) sniedz praktikantiem pirmos darba norādījumus.

J. SILICKA teksts un foto

Un kā ar dārza mājiņām?

Preiļos sākusi darboties komisija, pie kuras pilsētas iedzīvotāji var griezties, lai saņemtu lietošanā zemi dārziņu ierīkošanai. Vienlaikus daudzi ir izteikuši vēlēšanos tur uzcelt dārza mājiņas. Kā šo ieceri īstenot?

Dārza mājiņu var būvēt tikai pēc tipveida projekta, ko izstrādājusi rajona arhitekta ražošanas grupa un ja ir saņemta atļauja celtniecības darbiem (mājiņas platība nedrīkst būt lielāka par 4 kvadrātmetriem), kā arī tad, ja tiks izveidoti visu esošo un jauniedalīto dārziņu kooperatīvi.

Dārza mājiņai jāatbilst savām tiešajām funkcijām, un tas nozīmē, ka tur tiek glabāts vienīgi dārza inventārs. Divu vai triju zemes iecirkņu īpašnieki var kooperēties un uzcelt vienu būvi. Tādā veidā gan zeme tiktu izmantota saimnieciskāk, gan samazinātos būvju skaits.

Stingri noteiktas to zemes iecirkņu robežas, kuru teritorijā dārza mājiņu celtniecība ir atļauta.

Bet tajos dārziņos, kas atrodas teritorijā pie pilsētas parka, kā arī pie apvedceļa starp Brīvības un Ļeņina ielām, mājiņu celtniecība aizliegta. Turpat starp Komjaunatnes un Ļeņina ielām dārza mājiņu celtniecība atļauta, bet ne tuvāk kā 30 metrus no ceļa (ja ir saņemta atļauja celtniecības darbiem).

Cita veida celtņu būvēšana dārziņos aizliegta. Cienījamie dārziņu īpašnieki, līdz šī gada 15. maijam lūdzam jūs aizvākt dažādās cisternas un mucas, kas atrodas dārziņos apvedceļa malā.

A. POPLAVSKIS,

arhitektūras un celtniecības kontroles rajona arhitekts

Līvāni jāsakopj

Kad sniega kupenas nokusušas, bet lapas vēl nav saplaukušas, pastaigājot pa pilsētu, skaidri var redzēt, cik kārtīgi ir māju iedzīvotāji, cik iekopta uzņēmumu un organizāciju gādībā atdotā teritorija. Šoreiz nerunāsim par apstādījumu ierīkošanu, māju fasāžu krāsošanu, soliņu uzstādīšanu. Vispirms jātiek galā ar parastāko netīrību un nekārtību.

Tātad — Līvāni. Bieži vien mūsu ciemiņiem pirmais iespaids par pilsētu rodas pie dzelzceļa stacijas. Taču, ko mēs redzam? Vējš dzenā papīrus, vēl nenovākti vecās noliktavas būvgruži. Varbūt pejūsmot par Dzelzceļa ielas 3. nama pusizjukušajām saimniecības ēkām vai par salauztajiem soliņiem pie gastronomijas veikala?

Tālāk ejot uz Rīgas ielas pusi, jūtama ēdienu palieku smaka — zīme, ka esam pie pilsētas ēdnīcas pagalma, kur sakrājušies nez cik ilgi neizvesti konteineri. Labu apetīti tie vis nerosina.

Vai jūs zināt, kādas ir Līvānu klejojošās smiltis? Uz Rīgas, kā arī Zaļās ielas tās var apskatīt. Komunālo uzņēmumu kombinātam piederošās un ziemas atkalām taupītās smilšu kaudzes tā arī sagaidījušas pavasari un, saulītē pažuvušas, vējā sāk izklīst.

Paiesim pa Dubnas krastu, piemēram, līdz restorānam. Pie autostāvvietas izmētāti būvgruži, atkritumi. Dubnas labais krasts starp dzelzceļa tiltu un autotiltu līdzīgs džungļiem. Te saauguši tik biezi brikšņi, ka apkārtējie iedzīvotāji nav kautrējušies tur sagāzt daždažādus atkritumus. Teritorija nodota stikla fabrikas aprūpē. Nav šaubu, ka šis no Rīgas ielas labi pārskatāmais krasta posms ar savām lielajām gobām sevišķi priecētu acis, ja vien nebūtu tā atstāts novārtā.

Pilsētā ir daudz dzīvokļu saimniecības pārvaldes namu, pie kuriem sakrājušies neizvesti atkritumi, kur bez atļaujas un bieži vien ļoti neglīti piebūvētas saimniecības ēkas, nojumes. Tāda ir Kalnu ielā 3, Komjaunatnes ielā 4 a, Zaļā ielā 40 (šeit atkritumu kaudze ir tieši pretī bērnudārzam), Krustpils un Strēlnieku ielas stūra mājas. Nav kārtības kūdras fabrikas dzīvojamo namu apkārtnē Zaļajā ielā 2 un 4, tas pats pie eksperimentālā māju būves kombināta un pārvietojamās mehanizētās kolonnas namiem Rīgas ielā 28, 30 un Lāčplēša ielā 25.

Raksta mērķis nav tikai pēc iespējas vairāk uzskaitīt pilsētas izpildkomitejas reidos atklātos trūkumus. Svarīgāks ir kas cits. Proti — aprīlī, maijā, kad republikas Komunālās saimniecības ministrija organizē apzaļumošanas kampaņu, dabas draugi rīko mežu un dārzu dienas, kad arī mūsu pilsētas uzņēmumos un organizācijās izveidoti apzaļumošanas un labiekārtošanas štābi, nedrīkst pieļaut, ka šie pasākumi noritētu tikai ar pus jaudu. Nevar samierināties ar netīrumiem, brikšņiem un citām nekārtībām pilsētā, kurā gribam labi dzīvot un strādāt.

G. GRŪTUPS

Redaktors V. PETROVS

TV Viļņa

6. MAIJS. 9.00 — «Panorāma». 9.40 — Ceļi. Mašīnas. Cilvēki. 10.00 — TV skolēniem. 10.30 — Lietuvas TV videofilma «Pēc Dzimtenes aicinājuma», 1. sērija. 11.30 — Koncertfilma «Muzikāls detektīvs». 12.15 — Mākslas filma «Viesis no nākamības». 3. sērija. 13.20 un 18.00 — Ziņas. 18.10 — Skolēniem par kompjūteriem. 18.40 — Bahs. Sonāte flautai un klavierēm. 18.55 — Ziņas. 19.00 — Maskavas žurnālistu dienas Padomju Lietuvā. 20.00 — «Panorāma». 20.30 — «Labu nakti, mazuļi!». 21.00 — «Laiks». 21.40 — Lietuvas PSR Nopelniem bagātā mākslinieka V. Bledisa radošais vakars. 22.55 — Ziņas.

7. MAIJS. 9.00 — «Panorāma». 9.35 — Cirka arēnā 10.00 — TV skolēniem 10.30 — Lietuvas TV videofilma «Pēc Dzimtenes aicinājuma», 2. sērija. 11.25 — Koncertfilma. 11.45 un 18.00 — Ziņas. 18.10 — Dokumentālā filma. 18.30 — TV un radio pasts. 19.00 — Mākslas meistaru koncerts. 20.00 — «Panorāma». 20.30 — «Labu nakti, mazuļi» 21.00 — «Laiks». 21.40 — Lietuvas TV izrāde «Patiesības mērs». 23.30 — Ziņas.

8. MAIJS. 9.00 — «Panorāma». 9.35 — Dokumentālā filma. 10.0 — TV skolēniem. 10.30 — Lietuvas TV videofilma «Pēc Dzimtenes aicinājuma». 3. sērija. 11.20 — Mākslas filma «Viesis no nākamības». 4. un 5. sērija. 13.25 — Dokumentālā filma. 13.55 un 18.00 — Ziņas. 18.10 — Daba un mēs. 18.40 — Mūsu viesi. 19.00 — TV foru. 20.00 — «Panorāma». 20.30 — «Labu nakti, mazuļi». 21.00 — «Laiks». 21.40 — Mākslas filma «Ievainotais klusums». 23.30 — Ziņas.

KINO

«EZERZEME»

6. maijā — **«Durvis, kas tev atvērtas»**, 1. un 2. sērija, Rīgas st., sāk. plkst. 17.30 un 20; 7. maijā — **«Aveņu vīns»**, Rīgas st., sāk. plkst. 17, 19, 21; 8. maijā — **«Vijs»**, «Mosfiļm», sāk. plkst. 17, 19, 21; 9. maijā — **«Vienība»**, Lietuvas st., sāk. plkst. 16, 18, 20; 10. maijā — **«Bez vēsts pazudušais»**, 1. un 2. sērija, ASV, sāk. plkst. 14, 16.30, 19; 11. maijā filmas sāk. plkst. 17.30, 20; 12. un 13. maijā — **«Ej un skaties!»**, 1. un 2. sērija, «Belarusjfiļm» — «Mosfiļm», sāk. plkst. 17.30, 20.

«ATPŪTA»

6. un 7. maijā — **«Senā templa dārgumi»**, 1. un 2. sērija, Indija, sāk. plkst. 17.30, 20; 8. maijā — **«Kauja par Maskavu»**, 2. filma «Taifūns», 1. un 2. sērija, PSRS — ČSSR — VDR — VjSR, sāk. plkst. 17, 20; 9. maijā filmas sāk. plkst. 16, 19; 10. maijā — **«Sudrabezera leģenda»**, «Azerbaidžanfiļm», sāk. plkst. 14, 16, 18, 20; 11. maijā — **«Sacelšanās laukums»**, «Mosfiļm», sāk. plkst. 17, 19, 21; 12. maijā — **«Aveņu vīns»**, Rīgas st., sāk. plkst. 17, 19, 21; 13. maijā — **«Durvis, kas tev atvērtas»**, 1. un 2. sērija, Rīgas st., sāk. plkst. 17.30 20.

TELEVIZIJAS SKATITĀJU IEVĒRĪBAI!

7. un 8. maijā Centrālās televīzijas Vissavienības otrās programmas rīta pārraides nenotiks tehnisku iemeslu dēļ.

Radioreleju stacija

PIRCĒJU IEVĒRĪBAI!

Preiļu rajona patērētāju biedrība ziņo, ka rūpniecības preču veikali Preiļos un Līvānos, kā arī Aglonā 10. un 11. maijā strādās pilnu darba dienu. Ikdienas pieprasījuma preču tirdzniecības apvienības veikali 9. maijā būs slēgti, bet 11. maijā strādās pilnu darba dienu.

DAUGAVPILS PUTNU FABRIKA

pārdos iedzīvotājiem dējējvistu cāļus Preiļos un Līvānos 11., 18. un 25. maijā, 1., 8. un 15. jūnijā. Pārdošanas laiks: Preiļos no plkst. 6.00 līdz 9.00, Līvānos no plkst. 6.00 līdz 7.00.

Lauku ciemos cāļus pārdos:
13. maijā no plkst. 12.00 līdz 13.00 — Riebiņos,
13. maijā no plkst. 14.00 līdz 15.00 — Stabulniekos,
13. maijā no plkst. 16.00 līdz 17.00 — Galēnos,
27. maijā no plkst. 13.00 līdz 14.00 — Aglonā,
27. maijā no plkst. 15.00 līdz 16.00 — Rušonā,
29. maijā no plkst. 13.00 līdz 14.00 — Priekuļos,
29. maijā no plkst. 15.00 līdz 16.00 — Rudzētos,
11. jūnijā no plkst. 12.00 līdz 13.00 — II Vārkavā,
11. jūnijā no plkst. 14.00 līdz 15.00 — I Vārkavā,
11. jūnijā no plkst. 16.00 līdz 17.00 — Rožupē.

PĀRDOD automašīnu «Moskvič-408». Tālrunis 21421.

PĀRDOD govi un teļu Preiļos, Pļaviņu ielā 11. Tālrunis — 23022.

JĒKABPILS AUTOBUSU PARKS

organizē

«D» kategorijas šoferu sagatavošanas kursus darbam uz autobusiem.

Kursos uzņem šoferus, kuriem ir vienu gadu ilgs nepārtraukts darba stāžs.

Tos, kas vēlas mācīties kursos, pieņem darbā Jēkabpils autobusu parkā un mācību laikā viņiem maksā algu pēc LAZ šofera likmes — aprēķina 135 rubļus mēnesī.

Kursi sākās 1986. gada 5. maijā. Jēkabpilī, Asotes autoskolā. Mācību laiks 1 mēnesis. Par mācībām maksā autobusu parks. Ir kopmītnes, ēdnīca, uz darbu un atpakaļ nogādā ar uzņēmuma transportu.

Pēc kursu beigšanas piedāvā darbu Jēkabpilī un parka filiālēs Preiļos un Pļaviņās.

Izziņas pa telefonu: Preiļi — 22117, Jēkabpils — 32480.

FR. ROZIŅA MALTAS SOVHOZTEHNIKUMS

uzņem audzēkņus mācībām
zootehnikas,
lauksaimniecības mehanizācijas,
lauksaimniecības un civilās celtniecības specialitātēs.

Tehnikumu beigušie iegūst zootehniķa, tehniķa mehāniķa vai tehniķa celtnieka kvalifikāciju ar tiesībām iestāties augstskolā.

Mācības notiek latviešu un krievu valodā. Pirmajos kursos uzņem jauniešus un jaunietes ar astoņgadīgās skolas izglītību, bet otrajos kursos — ar vidusskolas izglītību.

Sekmīgie audzēkņi saņem stipendiju. Tehnikumā ir kopmītne un ēdnīca.

Visās specialitātēs uzņem tehnikumā bez iestājeksāmeniem.

Dokumentus pieņem līdz 5. jūlijam.

Iestājoties jāiesniedz šādi dokumenti:
iesniegums,
dokuments par izglītību (oriģināls),
izziņa par veselības stāvokli (086. y veidlapa).
5 fotokartītes (3x4 cm),
izraksts no darba grāmatiņas,
norīkojums audzēkņiem, kurus komandē saimniecība.

Satiksme ar autobusu Rēzekne — Ismeri — Glužņeva — Malta vai Rēzekne — Vertukšņa — Maltas sovhoztehnikums.

Adrese: Rēzeknes rajons, p. n. Lūznava, Fr. Roziņa Maltas sovhoztehnikums, pasta indekss 228113.

Telefons: Lūznava 314, 481, 490.

Administrācija

Jelgavas tekstilrūpniecības ražošanas apvienības «LATVIJAS LINI» PROFESIONĀLI TEHNISKĀ SKOLA

izsludina audzēkņu uzņemšanu ar 8 — 10 klašu izglītību.

Uzņem šādās specialitātēs:
vērpējas,
lenšu salicējas — priekšdziju tinējas — šķeterētājas.

Audzēknes saņem stipendiju 40 — 45 rubļi (teicamnieces par 25 procentiem vairāk). Praktisko nodarbību laikā audzēknes saņem papildus vēl pilnu algu par saražoto produkciju.

Pēc skolas beigšanas vidējā darba alga ir 180 — 250 rubļu mēnesī atkarībā no izstrādes normas izpildes.

Uzņemšana skolā notiek bez iestāju eksāmeniem. Ir kopmītne.

Ar teicamām sekmēm beigušās audzēknes var turpināt mācības tehnikumā vai augstākajās mācību iestādēs.

Iestājoties skolā, jāiesniedz šādi dokumenti:
dzimšanas apliecība, pase,
izglītības dokuments,
medicīniskā izziņa (286. forma),
dzīves vietas izziņa,
6 fotokartītes (3x4 cm),
raksturojums.

Mācības notiek latviešu un krievu valodā.

Mācību sākums 1986. gada 1. septembrī.

Skolas adrese: 229600, Latvijas PSR, Jelgavā, Lapskalna ielā 18, tel. 23281.

Vai tik ātri aiziet dzīves dienas,
Vai tik pēkšņi nāves klēpis
skauj?
Kad vēl darbi daudzi nedarīti,
Bet jau zemes māte projām sauc.
(A. Balodis)

Kad pavasara vēji šalc skumju atvadu dziesmu par ARVIDA KALVĀNA pāragri pārtrūkušo mūžu, sāpju brīdī esam kopā ar piederīgajiem.

Drēņu fermas kolektīvs

Izsakām sirsnīgu pateicību visiem, kas pavadīja pēdējā gaitā Jefimiju Tolstovu.

Makarovu ģimene

Kā putna dziesma izskan mūžs.
Un cilvēks aiziet un mājās
nepārnāk.
Un atnāk asaras un izgaist
prieks,
Un koki kapsētā šalc drūmāk,
skumīgāk.
(A. Strautiņš)

Izsakām līdzjūtību piederīgajiem, ARVĪDU KALVĀNU pāragri uz smiltāju izvadot.

Oškalna kolhoza kolektīvs

Aizej tu, bet tavos darbos
Mūžs vēl ilgus gadus būs,
Mirkļos gaišos, mirkļos skarbos
Vārds tavs piemiņā mums būs.
(L. Vāczemnieks)

Izsakām līdzjūtību piederīgajiem, ANNU RUBINI uz smiltāju izvadot.

K. Marksa kolhoza valde un arodkomiteja

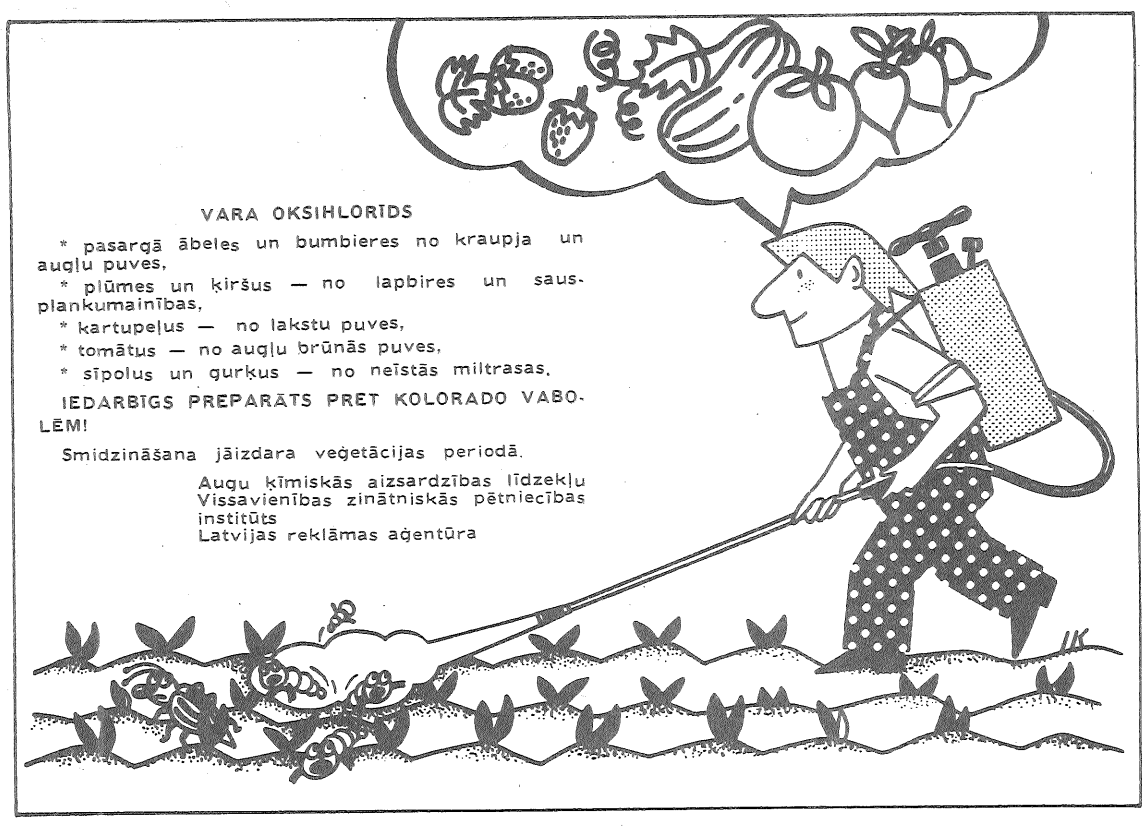

Laikraksts «Ļeņina Karogs» iznāk otrdienās, ceturtdienās, sestdienās latviešu un krievu val.

«Ленина Карогс» («Ленинское знамя»). Газета Прейльского районного комитета Коммунистической партии Латвии и районного Совета народных депутатов на латышском языке. г. Прейли. Латв. ССР. Издательство «Звайгзне». г. Рига, ул. М. Горького, 105.

REDAKCIJAS ADRESE: 228250, Preiļos, Komjaunatnes ielā 1.

TĀLRUŅI: redaktoram — 22059, redaktora vietniecei izdevumam krievu valodā un atbildīgajam sekretāram — 22154, redaktora vietniekam, lauksaimniecības un partijas dzīves nodaļām — 21996, rūpniecības un celtniecības nodaļai — 21759, vēstuļu, sabiedrisko organizāciju un skolu dzīves nodaļai — 22203, informācijas nodaļai — 21769, fotokorespondentam — 21985, grāmatvedībai, uzziņām par sludinājumiem — 22305.

Tir. 13 453 eks. (latv. val. 9 714 eks., krievu val. 3 739 eks.).

Laikraksts iespiests Latvijas PSR Valsts izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības lietu komitejas Daugavpils tipogrāfijā 228400. Daugavpilī, Valkas ielā 1.

Indekss 68169.

1. nos. iespiedloksne. Ofsetiespiedums.

Pas. 543.